

Національний університет
«Києво-Могилянська академія»

«AD FONTES – ДО ДЖЕРЕЛ»

Міжнародна наукова конференція
до 400-ї річниці заснування
Києво-Могилянської академії

ПРОГРАМА

Місце проведення:
Музей НаУКМА
(Київ, вул. Сковороди, 2)

Київ
12–14 жовтня
2015 року

12 жовтня 2015 року

**Організаційний
комітет**

Андрій Мелешевич
(голова оргкомітету)
Наталя Шліхта
(відповідальний секретар)
В'ячеслав Брюховецький
Людмила Дяченко
Тетяна Ярошенко
Людмила Кострова
Марина Ткачук
Наталя Яковенко
Максим Яременко
Катерина Максим
Лариса Човнюк
Таїсія Сидорчук
Мирослав Попович
Джованна Броджі-Беркофф
Наталія Пилип'юк

**12.00–
14.00**

Пленарне засідання

Модератор: Наталія Пилип'юк

**(Конгрегаційна зала
Староакадемічного корпусу НаУКМА)**

Привітання учасників конференції:

Сергій Квіт,
Міністр освіти і науки України

Андрій Мелешевич,
Президент НаУКМА

В'ячеслав Брюховецький,
Почесний Президент НаУКМА

Доповіді:

Мирослав Попович
(Інститут філософії імені Григорія Сковороди
НАН України). Київ як «другий Єрусалим».

Наталя Яковенко (НаУКМА).
Українська культура XVII ст.:
пошук «третього» шляху.

Джованна Броджі-Беркофф
(Міланський університет). The emergence
of linguistic consciousness in the multicultural
context of early-modern Ukraine.

Марина Ткачук (НаУКМА).
Енциклопедичний проект «Київська духовна
академія в іменах: 1819–1924» і подальші перс-
пективи дослідження історії та спадщини КДА.

**14.00–
14.20**

Перерва на каву

I секція

«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ ТА ЇЇ СУЧАСНИКИ»

Модератор: Тереза Хинчевська-Геннель,
дискутант: Максим Яременко

14.30–
16.30

(2-й поверх Музею НаУКМА)

Девід Фрік (Університет Каліфорнії, Берклі).
Meletij in Motion: The Universe of a Ruthenian
Churchman and Kyiv's Place in It (1577–1633).

Світлана Кагамлик (Київський національний
університет імені Тараса Шевченка). Києво-
Могилянська академія як центр формування
української православної ієрархії: культурний
та інтелектуальний контексти.

Людмила Посохова (Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна). «Могилянці»
у Чернігівському, Харківському та Переяслав-
ському колегіумах: реконструкція
інтелектуальних мереж.

Ігор Скочиляс (Український Католицький
Університет). Василянське шкільництво
у XVIII столітті: спільне та відмінне із традицією
Києво-Могилянської академії.

Степан Бліндер (НаУКМА). «Університет»
як модель організації вищих студій: Замойська
академія і Києво-Могилянський колегіум.

Дискусія

II секція

«КМА В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

Модератор: Володимир Моренець,
дискутант: Валентина Соболев

14.30–
16.30

(1-й поверх Музею НаУКМА)

Ігор Ісіченко (Архиєпископ Харківський
і Полтавський Української Автокефальної
Православної Церкви). Києво-Могилянський
колегіум як центр розвитку українського
барокового письменства.

Світлана Журавльова (Бердянський державний
педагогічний університет). Агіографічна спадщина
поетів Києво-Чернігівської літературної школи
доби Бароко: знані сюжети у нових формах.

Юрій Пелешенко (Інститут літератури імені
Тараса Шевченка НАН України). Іван Раїч
і українська поезія XVIII ст.

Ольга Новик (Бердянський державний
педагогічний університет). Києво-Могилянська
академія у житті та творчості Івана Леванди.

Олена Матушек (Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна). Воскресіння
Христове у проповідницькій спадщині Лазаря
Барановича.

Дискусія

17.00

Відкриття експозиції
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ:
ЧОТИРИ СТОЛІТТЯ ІСТОРІЇ»

Презентує Таїсія Сидорчук (НаУКМА)

Місце проведення: Музей НаУКМА.

18.00

Святкова вечора для учасників
і гостей конференції
(Трапезна «Академія»)

13 жовтня 2015 року

III секція

«КМА В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ» (продовження)

*Модератор: вл. Ігор Ісиченко,
дискутант: Юрій Пелешенко*

**9.30–
11.30** (1-й поверх Музею НаУКМА)

*Ганна Павленко (НаУКМА). Княжі життя
в «Четях-Мінеях» свт. Димитрія Туптала.*

*Валентина Соболев (Університет Варшавський).
Щоденникові твори киево-могилянських вихованців.*

*Ольга Максимчук (НаУКМА). Рецепція біблійної
книги Піснь пісень у творчості могилянських авторів
XVII – початку XVIII ст.*

*Наталя Пелешенко (НаУКМА). Могилянський
любомудр як «людина Бароко» в українській літературі
другої половини XX – початку XXI ст.*

*Надія Ткачук (НаУКМА). Роль Києво-Могилянської
академії у розвитку шкільної драми (на прикладі драми
«Олексій, чоловік Божий»).*

Дискусія

IV секція

«БОГОСЛОВСЬКА І ПРОПОВІДНИЦЬКА СПАДЩИНА КМА»

*Модератор: Лариса Довга,
дискутант: Наталя Сінкевич*

**9.30–
11.30** (2-й поверх Музею НаУКМА)

*Марія Грація Бартоліні (Міланський університет).
The hermeneutics of illustrated sacred discourse in 17th century
Ukraine and the impact of the Mohylean philosophical curricu-
lum. The case study of the illustrations of Lazar Baranovych's
“Truby sloves propovidnykh” (1674).*

*Наталя Пилип'юк (Альбертський університет).
Порівняльний погляд на курикулум ранньої
Могилянської колегії та тогочасних колегій єзуїтів
у Новому світі.*

*Ярослав Затилюк (Інститут історії України
НАН України). «Винайдення» могилянської
святині: перші відомості про Братську ікону.*

*Маргарита Корзо (Інститут філософії РАН).
Влияние катехитического наследия Киевской
митрополии на вероучительные тексты XVIII ст.*

Дискусія

**11.30–
11.45** Перерва на каву

V секція

«РИТОРИКА І ВІЗУАЛЬНІ ТА ЦЕРЕМОНІАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ КМА»

*Модератор: Джованна Броджі-Беркофф,
дискутант: Ігор Скочилиас*

**11.45–
13.45** (2-й поверх Музею НаУКМА)

*Наталя Сінкевич (Національний Києво-Печерський
історико-культурний заповідник). Сильвестр Косов –
викладач риторики Києво-Могилянського колегіуму.*

*Марина Кисельова (Інститут філософії РАН).
Симеон Полоцкий как автор барочной церемони-
альной культуры Московского двора.*

*Володимир Александрович (Інститут українознав-
ства імені Івана Крип'якевича НАН України).
Київське малярство періоду виникнення Києво-
Могилянської академії.*

*Джованна Седіна (Веронський університет).
An unknown manuscript poetics modeled on Horace's
Ars Poetica.*

Дискусія

**13.45–
14.30** Перерва на обід
(їдальня 4-го корпусу НаУКМА)

VI секція

«ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ КМА»

Модератор: *Сергій Головащенко*,
дискутант: *Сергій Йосипенко*

14.30–
16.45

(2-й поверх Музею НаУКМА)

Ніколаос Кріссідіс (Університет Південного Коннектикуту). Like Foxes in the Henhouse: Varieties of Aristotelianism in the Eastern Orthodox World in the Seventeenth Century.

Ярослава Стратій (Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України). Інтерпретація проблеми внутрішнього чуття у «Трактаті про душу» Інокентія Гізеля.

Лариса Довга (Національна музична академія України імені П. І. Чайковського). «Добро» і «благо» в українських текстах XVII ст.: смислові наповнення.

Микола Симчич (Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України). Києво-могилянські курси діалектики у XVII–XVIII ст.

Віктор Козловський (НаУКМА). Рецепція європейського досвіду у викладанні філософських дисциплін у КМА в другій половині XVIII ст.

Ірина Бондаревська (НаУКМА). Григорій Сковорода і контр-просвітництво XVIII ст.

Дискусія

16.45–
17.00

Перерва на каву

VII секція

«ВІДЛУННЯ КМА В РЕЛІГІЇ, КУЛЬТУРИ ТА ІСТОРІОГРАФІЇ»

Модератор: *Юрій Волошин*,
дискутант: *Олексій Сокирко*

17.00–
18.30

(2-й поверх Музею НаУКМА)

Анджей Гіль (Люблінський католицький університет імені Івана Павла II). Sytuacja religijno-kulturowa na Wołyniu w pierwszej połowie XVII wieku.

Барбара Скіннер (Університет штату Індіана). Orthodox Clerical Education in Right Bank Ukraine, 1795–1855.

Катерина Дуса (НаУКМА). Представлення КМА в путівниках другої половини XIX ст. — початку XX ст.

Тереза Хинчевська-Геннель (Бялостоцький університет). Akademia Kijiwsko-Mohylańska z polskiej perspektywy.

Дискусія

17.00

Відкриття виставки сакрального мистецтва

«МОГИЛЯНСЬКА ПОКРОВА»

Місце проведення: **Культурно-мистецький центр НаУКМА, Галерея мистецтв ім. Олени Замостян.**

14 жовтня 2015 року

VIII секція

**«КИЇВСЬКА ДУХОВНА АКАДЕМІЯ –
СПАДКОЄМИЦЯ КМА»**

*Модератор: Марина Ткачук,
дискутант: Сергій Головащенко*

**9.30–
11.30** (2-й поверх Музею НаУКМА)

Володимир Бурега (Київська духовна академія і семінарія). Вплив Київської духовної академії на розвиток Сербської Православної Церкви у XIX – на початку XX ст.

Наталія Сухова (Православний Свято-Тихонівський гуманітарний університет). Участие профессорів Киевской духовной академии в обсуждении проблем духовного образования на Поместном Соборе 1917–1918 гг. (по материалам Государственного архива Российской Федерации).

Олександр Тарасенко (Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка). Вихованці Київської духовної академії у Чернігівській єпархії (XIX – початок XX ст.).

Костянтин Крайній (Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник). Роль представників Київської духовної академії у розвитку церковного пам'яткознавства.

Дискусія

**11.30–
11.45** Перерва на каву

IX секція

«КДА У ДЗЕРКАЛІ БІОГРАФІСТИКИ»

*Модератор: Вадим Менжулін,
дискутант: Володимир Бурега*

**11.45–
13.45** (2-й поверх Музею НаУКМА)

Сергій Головащенко (НаУКМА). Значущість реконструкції персональних дослідницьких практик у вивченні біблієзнавчої спадщини КДА.

Світлана Кузьміна (Сімферополь). Невідомі сторінки наукової біографії професора П. О. Лашкарьова (до питання щодо значення біобібліографічних досліджень історії та спадщини КДА).

Андрій Стародуб (Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України). Спогади-некрологи Василя Біднова про професорів Дмитра Богдасьєвського (єп. Василя) та Василя Екземплярського як джерело до історії КДА кінця 1890-х – початку 1900-х років.

Людмила Пастушенко (НаУКМА). Релігійно-публіцистична діяльність Євгена Капралова.

Ольга Гейда (Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка). Чернігівські співробітники Церковно-археологічного товариства при Київській духовній академії.

Дискусія

**13.45–
14.30** Перерва на обід
(їдальня 4-го корпусу НаУКМА)

Презентація видавничих проектів НаУКМА, присвячених 400-літній історії КМА

Модератор: *Наталя Шліхта*

**14.30–
16.30** – (2-й поверх Музею НаУКМА)

За участю авторів, редакторів і упорядників
буде презентовано видання:

Енциклопедія «Київська духовна академія в іменах: 1819–1924» / упор. і наук. ред. М. Л. Ткачук; відп. ред. В. С. Брюховецький. — Т. 1. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015.

Головащенко С. Дослідження та викладання Біблії в Київській духовній академії XIX — початку XX ст. — К.: Видавничий відділ Української Православної Церкви, 2012.

Яременко М. «Академіки» та Академія. Соціальна історія освіти й освіченості в Україні XVIII ст. — Харків: Акта, 2014.

Яковенко Н. У рядках і між ними. Йоаникій Галятовський. — К.: Laurus, 2015.

Інокентій Гізель. Вибрані твори у 3 т. / ред.-упор. Л. Довга. — К.; Л.: Свічадо, 2009–2012.

Журнали: «Київська Академія» (вип. 12, 2015); «Kyiv-Mohyla Humanities Journal» (issue 2, 2015).

Круглий стіл

«АРХІТЕКТУРНИЙ КОМПЛЕКС
АКАДЕМІЇ: ІСТОРІЯ, ПАМ'ЯТКИ,
ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ»

Модератори: *Владислава Осьмак,
Катерина Гончарова*

**16.30–
19.00** – (Конгрегаційна зала
Староакадемічного корпусу НаУКМА)

Запрошені учасники: *Юлія Нікішенко* (НаУКМА), *Діана Клочко* (мистецтвознавець), *Михайло Кальницький* (києвознавець), *Ольга Рутковська* (УкрНДІпроектреставрація), *Олена Мокроусова* (УкрНДІпроектреставрація), *Ганна Бондар* (в. о. головного архітектора Києва).

Учасники конференції / Conference Participants

1. **Володимир Александрович** / Volodymyr Aleksandrovych — доктор історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України) — lvivabc@yahoo.com
2. **Марія Грація Бартоліні** / Maria Grazia Bartolini — PhD, Assistant Professor (Universita degli Studi di Milano, Italy / Міланський університет, Італія) — woland80@yahoo.it
3. **Степан Бліндер** / Stepan Blinder — студент кафедри історії (НаУКМА) — blinderstef@gmail.com
4. **Ірина Бондаревська** / Iryna Bondarevska — доктор філософських наук, професор (НаУКМА) — bondarevska@gmail.com
5. **Джованна Броджі-Беркофф** / Giovanna Brogi Bercoff — Dr., Professor (Universita degli Studi di Milano, Italy / Міланський університет, Італія) — giovanna.brogi@gmail.com
6. **В'ячеслав Брюховецький** / Vyacheslav Briukhovetskyi — доктор філологічних наук, професор, Почесний Президент (НаУКМА) — brioukh@ukma.kiev.ua
7. **Володимир Бурега** / Volodymyr Bureha — кандидат історичних наук, кандидат богослов'я, доцент (Київська духовна академія і семінарія) — vbureha@gmail.com
8. **Юрій Волошин** / Yuriy Voloshyn — доктор історичних наук, професор (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка) — jwoloshyn@gmail.com
9. **Ольга Гейда** / Olha Heida — кандидат історичних наук, доцент (Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка) — helga2102@ukr.net
10. **Сергій Головащенко** / Sergij Golovashchenko — доктор філософських наук, доцент (НаУКМА) — s_golov@i.com.ua
11. **Катерина Гончарова** / Kateryna Goncharova — кандидат історичних наук (УкрНДІпроектреставрація) — goncharova.k306@gmail.com
12. **Анджей Гіль** / Andrzej Gil — dr hab, profesor (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Poland / Люблінський католицький університет імені Івана Павла II, Польща) — andrzej.gil@iesw.lublin.pl
13. **Катерина Диса** / Kateryna Dysa — PhD, кандидат історичних наук, доцент (НаУКМА) — hobot77@gmail.com

14. **Лариса Довга** / Larysa Dovga — доктор філософських наук, доцент (Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського) — larysa.dovga@gmail.com
15. **Світлана Журавльова** / Svitlana Zhuravliova — кандидат філологічних наук, доцент (Бердянський державний педагогічний університет) — zhuravlyova@ukr.net
16. **Ярослав Затилюк** / Yaroslav Zatylyuk — кандидат історичних наук (Інститут історії України НАН України) — yaroslav.zatylyuk@gmail.com
17. **Вл. Ігор Ісиченко** / Ihor Isichenko — Архієпископ Харківський і Полтавський Української Автокефальної Православної Церкви, доктор філологічних наук — archbishop.ihor@gmail.com
18. **Сергій Йосипенко** / Serhiy Yosypenko — доктор філософських наук (Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України) — serge.yosypenko@ukr.net
19. **Світлана Кагамлик** / Svitlana Kagamlyk — кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Київський національний університет імені Тараса Шевченка) — kagam@i.ua
20. **Сергій Квіт** / Serhiy Kvit — доктор філологічних наук, професор, Міністр освіти і науки України — smkvit@gmail.com
21. **Марина Кисельова** / Marina Kiseleva — доктор філософських наук, професор (Інститут філософії РАН, Російська Федерація) — markiseleva@gmail.com
22. **Віктор Козловський** / Viktor Kozlovsky — кандидат філософських наук, доцент (НаУКМА) — logos@voliacable.com
23. **Маргарита Корзо** / Margarita Korzo — кандидат історичних наук (Інститут філософії РАН, Російська Федерація) — ma.korzo@gmail.com
24. **Костянтин Крайній** / Kostiantyn Krainii — кандидат історичних наук (Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник) — kraj_ne@ukr.net
25. **Ніколаос Кріссідіс** / Nikolaos Chrissidis — Dr., Professor (Southern Connecticut State University, USA / Університет Південного Коннектикуту, США) — chrissidis@gmail.com
26. **Світлана Кузьміна** / Svitlana Kuzmina — доктор філософських наук, професор — haraxida@gmail.com
27. **Ольга Максимчук** / Olha Maksymchuk — PhD, кандидат філологічних наук (НаУКМА) — kniahyniahelga@gmail.com
28. **Олена Матушек** / Olena Matushek — доктор філологічних наук, доцент (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна) — olenam2002@mail.ru
29. **Андрій Мелешевич** / Andriy Meleshevych — PhD, доцент, Президент НаУКМА — ameleshe@ukma.kiev.ua

30. **Вадим Менжулін** / Vadym Menzhulin — доктор філософських наук, професор (НаУКМА) — vadim.menzhulin@gmail.com
31. **Володимир Моренець** / Volodymyr Morenets — доктор філологічних наук, професор (НаУКМА) — more@ukma.kiev.ua
32. **Юлія Нікішенко** / Yulia Nikishenko — кандидат історичних наук, доцент (НаУКМА) — julianikish@gmail.com
33. **Ольга Новик** / Olha Novyk — доктор філологічних наук, професор (Бердянський державний педагогічний університет) — novior@gmail.com
34. **Владислава Осьмак** / Vladyslava Osmak — киевознавець, викладач кафедри культурології (НаУКМА) — vosmak@gmail.com
35. **Ганна Павленко** / Hanna Pavlenko — кандидат філологічних наук, доцент (НаУКМА) — kafedra2001@yahoo.com
36. **Людмила Пастушенко** / Liudmyla Pastushenko — кандидат філософських наук, доцент (НаУКМА) — mila.pastushenko@gmail.com
37. **Наталя Пелешенко** / Natalia Peleshenko — старший викладач кафедри літературознавства (НаУКМА) — kafedra2001@yahoo.com
38. **Юрій Пелешенко** / Yuriy Peleshenko — доктор філологічних наук (Інститут літератури імені Тараса Шевченка НАН України) — kafedra2001@yahoo.com
39. **Наталія Пилип'юк** / Natalia Pylypiuk — Dr., Professor (University of Alberta, Canada / Альбертський університет, Канада) — natalia.pylypiuk@ualberta.ca
40. **Мирослав Попович** / Myroslav Popovych — доктор філософських наук, професор, академік НАН України (Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України) — artpop@i.com.ua
41. **Людмила Посохова** / Liudmyla Posokhova — доктор історичних наук, доцент (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна) — lposokhova@mail.ru
42. **Джованна Седіна** / Giovanna Siedina — PhD, Assistant Professor (Università degli Studi di Verona, Italy / Веронський університет, Італія) — giovanna.siedina@gmail.com
43. **Таїсія Сидорчук** / Taisiia Sydorchuk — кандидат історичних наук (НаУКМА) — sydorchuktm@ukma.kiev.ua
44. **Микола Симчич** / Mykola Symchych — кандидат філософських наук (Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України) — msymchych@gmail.com
45. **Наталя Сінкевич** / Natalia Sinkevych — кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник) — sink2002@ukr.net

- 46. Барбара Скіннер** / Barbara Skinner — PhD, Associate Professor (Indiana State University, USA / Університет штату Індіана, США) — Barbara.Skinner@indstate.edu
- 47. Ігор Скочиляс** / Ihor Skochylias — доктор історичних наук, старший науковий співробітник (Український Католицький Університет) — skochyk@gmail.com
- 48. Валентина Собо́ль** / Walentyna Sobol — доктор філологічних наук, dr hab, profesor (Uniwersytet Warszawski, Poland / Університет Варшавський, Польща) — wsobol@uw.edu.pl
- 49. Олексій Сокирко** / Oleksiy Sokytko — кандидат історичних наук, доцент (Київський національний університет імені Тараса Шевченка) — bombaro2011@gmail.com
- 50. Андрій Стародуб** / Andriy Starodub — кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України) — andriystarodub@gmail.com
- 51. Ярослава Стратій** / Yaroslava Stratiy — кандидат філософських наук, старший науковий співробітник (Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України) — stratiyya@gmail.com
- 52. Наталія Сухова** / Natalia Sukhova — доктор історичних наук, доктор церковної історії, доцент (Православний Свято-Тихонівський гуманітарний університет, Російська Федерація) — suhovanat@gmail.com
- 53. Олександр Тарасенко** / Oleksandr Tarasenko — кандидат історичних наук, доцент (Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка) — simon67@ukr.net
- 54. Марина Ткачук** / Maryna Tkachuk — доктор філософських наук, професор (НаУКМА) — mlt@ukma.kiev.ua
- 55. Надія Ткачук** / Nadia Tkachuk — магістр філології (НаУКМА) — morshna@gmail.com
- 56. Девід Фрік** / David Frick — Dr., Professor (University of California Berkeley, USA / Університет Каліфорнії, Берклі, США) — frick@berkeley.edu
- 57. Тереза Хинчевська-Геннель** / Teresa Chynczewska-Hennel — dr hab, profesor (Uniwersytet w Białymstoku, Poland / Бялостоцький університет, Польща) — bartok2@gazeta.pl
- 58. Наталя Шліхта** / Natalia Shlikhta — PhD, кандидат історичних наук, доцент (НаУКМА) — nshlikhta@gmail.com
- 59. Наталя Яковенко** / Natalya Yakovenko — доктор історичних наук, професор (НаУКМА) — uho@ukma.kiev.ua
- 60. Максим Яременко** / Maksym Yaremenko — доктор історичних наук, доцент (НаУКМА) — M.Yaremenko@ukma.kiev.ua